

ولایتی: تیمی قوی‌تر از تیم هسته‌ای فعلی نمی‌شناسم؛ سیاست‌های ایران تغییر نمی‌کند

مشاور مقام معظم رهبری در امور بین‌الملل از تمایل آمریکا برای مذاکره با ایران در مسائل منطقه‌ای یا دوجانبه با آمریکا خبر داد و گفت: مذاکره با آمریکا برای ایران محلی از اعراب ندارد. هیچ مقام ایرانی مأذون نیست از سوی رهبری در رابطه با مسائل منطقه‌ای یا دوجانبه با آمریکا صحبت کند.

همشهری آنلاین: مشاور مقام معظم رهبری در امور بین‌الملل از تمایل آمریکا برای مذاکره با ایران در مسائل منطقه‌ای یا دوجانبه با آمریکا خبر داد و گفت: مذاکره با آمریکا برای ایران محلی از اعراب ندارد. هیچ مقام ایرانی مأذون نیست از سوی رهبری در رابطه با مسائل منطقه‌ای یا دوجانبه با آمریکا صحبت کند.

پایگاه اینترنتی دفتر حفظ و نشر حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای نوشت: بعد از مذاکرات وین، دو موضوع به تبع آن در صدر اخبار رسانه‌های داخلی و بین‌المللی مورد تحلیل قرار گرفت. یکی آنکه بعد از انجام توافق، سیاست‌های منطقه‌ای ایران نیز تغییر می‌کند و دیگر آنکه از توان تسلیحاتی و موشکی ایران کاسته خواهد شد.

رهبر انقلاب در خطبه‌های نماز عید سعید فطر، به هر دوی این موضوعات اشاره داشته و در این زمینه بیاناتی فرمودند.

علی‌اکبر ولایتی، مشاور مقام معظم رهبری در امور بین‌الملل، درباره این موضوعات و فضا سازی رسانه‌های غربی در این زمینه گفت‌وگویی به شرح زیر داشته است:

رهبر انقلاب در بخشی از خطبه‌های نماز عید سعید فطر، به موضوع مذاکرات هسته‌ای اشاره کرده و فرمودند: «چه این متن تصویب بشود و چه نشود، به حول و قوه‌ی الهی، اجازه هیچ‌گونه سوءاستفاده‌ای از آن داده نخواهد شد.» به نظر می‌رسد طرف مقابل به دنبال فضا سازی رسانه‌ای برای سوءاستفاده و رسیدن به اهداف خود است. این مسئله شامل چه موارد و مصادیقی می‌شود؟

به نظر من همان ابتدا هم می‌شد حدس زد که طرف غربی و مخصوصاً آمریکایی‌ها مانند همیشه به دنبال سوءاستفاده از فضا و متن مذاکرات هستند. یکی از آن موارد این است که این طور تبلیغ بکنند که بالاخره این فشارها در حوزه‌ی اقتصادی مؤثر واقع شد و ایران به پای میز مذاکره آمد. البته خودشان هم می‌دانند که این حرف دروغ است برای اینکه بعد از انقلاب اسلامی، ایران همواره مورد تحریم واقع شده است. از همان ابتدا آمریکایی‌ها از حربه تحریم برای حصر اقتصادی ایران استفاده کردند. شاید ذکر این نکته هم مهم است که این تحریم‌ها اگرچه سختی‌هایی برای ما داشته و منکرش نمی‌شویم، اما در عین حال، تمرینی بوده برای اعتماد به نفس بیشتر و تلاش در جهت خودکفایی و کم کردن وابستگی به خارج. بدون تردید پیشرفت‌های نظامی و دفاعی ما که به برکت استعداد و توانمندی اساتید، جوانان و نخبگان انجام شده، یکی از ثمرات مثبت تحریم‌ها و در نتیجه‌ی اتکا به خود بوده است. شاید اگر ما تحریم نمی‌شدیم، به این درجه از خودکفایی هم نمی‌رسیدیم. برای اینکه یک موقع یک امری سهل و آسان در اختیار انسان قرار می‌گیرد و انسان نمی‌آید که خودش را به زحمت بیاندازد و از مراتب اولیه شروع بکند به ساختن یک وسیله دفاعی مثل موشک، تانک یا هواپیما و سعی می‌کند ساده‌ترین و دم دست‌ترین گزینه را انتخاب کند. اما تحریم‌ها موجب شد که ما خودمان در بعضی از صنایع از ابتدا ساختن را آغاز نماییم.

قضیه هسته‌ای موجب شد تحریم‌ها علیه ایران سخت‌تر بشود. در نتیجه ما هم به دنبال یافتن راه‌کارهای جدید افتادیم. یکی از آنها هم افزایش میزان صادرات غیرنفتی بود. زمانی مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام این بود که ما به تدریج به سمتی برویم که وابستگی بودجه جاری کشور را از نفت کم کنیم و تا حدی به صفر برسانیم، اما این تا زمانی که تحریم‌ها شکل نگرفت عملیاتی نشد. ولی شاهد بودیم که در سال ۹۳ میزان صادرات غیرنفتی ما بیش از هر زمانی نسبت به قبل افزایش یافته بود. ابلاغ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی توسط رهبر معظم انقلاب هم در حقیقت کمک می‌کند که ما بتوانیم در شرایط تحریم، روی پای خود بایستیم و همچنان رو به جلو حرکت کنیم که باید با جدیت بیشتری دنبال شود.

در عین حال فضای تحریم، سختی‌هایی هم مانند جنگ هشت ساله به دنبال داشته است. در جنگ هم کسی به ما حتی فشنگ نمی‌داد. من خودم در زمان وزارت خارجه شاهد بودم به زحمت از بعضی کشورها می‌توانستیم مهمات تهیه کنیم. حتی سی فروند از موشک‌های «اسکاد بی» را با مشکلات فراوان توانستیم با همکاری وزارت خارجه و وزارت دفاع از لیبی، کره شمالی یا جاهای دیگر بگیریم و در نهایت خودمان به سمت تولید و ساخت آنها حرکت کردیم.

با صراحت عرض می‌کنم که جمهوری اسلامی ایران به هیچ وجه در مواضع دفاعی خودش کوتاه نخواهد آمد. در این زمینه سیاست فرماندهی کل قوا، مقام معظم رهبری همانطور که بارها اعلام کرده‌اند این است که در حوزه‌ی دفاعی اجازه دخالت به

هیچ کس داده نمی‌شود که برای ما تعیین بکند که چه چیزی داشته باشیم و چه چیزی نداشته باشیم.

بنابراین مشخص است این گزاره که تحریم‌ها موجب شد ایران پای میز مذاکره بیاید، لافی بیش نیست. اگر فشار آنها تأثیر داشت، امروز ایران نباید حتی یک سانتریفیوژ می‌داشت در حالی که می‌بینیم برای اولین بار در شورای امنیت سازمان ملل تصویب می‌شود که یک کشوری مانند ایران، پنج شش هزار سانتریفیوژ فعال داشته باشد و فرایند غنی‌سازی را انجام بدهد. این البته آن حد مورد انتظار و ایده‌آل ما نیست ولی همین قدر که تولید مواد رادیواکتیو غنی‌سازی شده برای ما از سوی سازمان ملل به رسمیت شناخته می‌شود، نفس این امر یک دستاورد مهمی است و این جز در سایه مقاومت به دست نیامده است. برای همین است که پای میز مذاکرات با قدرت و نه از سر ترس یا وادادگی حاضر شدیم، کمالینکه رهبر انقلاب هم تعبیر شجاع و غیور را برای تیم هسته‌ای ایران به کار بردند.

سوء استفاده دیگری که ممکن است بکنند این که بگویند باب مذاکرات ایران با آمریکا باز شده است، در حالی که از همان ابتدا رهبر انقلاب در دیدارهای علنی یا جلسات خصوصی با مسئولین دولتی فرمودند که این مذاکرات صرفاً در موضوع هسته‌ای است و لاغیر. کما اینکه پیش از این هم بنا به ضرورت، مذاکرات موردی انجام داده‌ایم. نمونه‌اش مذاکره‌ی ایران و آمریکا در زیر چتر سازمان ملل متحد در رابطه با موضوع افغانستان و مسئله طالبان بود و یا مذاکرات ما درباره مسئله عراق که باز هم تحت پوشش سازمان ملل متحد انجام شد. اخیراً نیز آمریکایی‌ها به دلیل احتیاجی که به کمک ایران دارند، تمایل دارند در بعضی از موضوعات منطقه‌ای مثل سوریه و یا یمن با ایران وارد مذاکره شوند اما هیچ‌کس از مقامات رسمی ایران مأذون نیست از سوی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در رابطه با مسائل منطقه‌ای یا مسائل دوجانبه با آمریکایی‌ها صحبتی بکند. زیرا نشان داده‌اند که نمی‌شود به آنان اطمینان کرد پس یقیناً مذاکره با آمریکا برای ایران محلی از اعراب ندارد.

مقامات آمریکایی این طور وانمود می‌کنند که بعد از مذاکرات وین و نگرارش متن جمع‌بندی، توان دفاعی ایران کاسته شده است، آیا این گزاره درست است؟

ببینید با صراحت عرض می‌کنم که جمهوری اسلامی ایران به هیچ وجه در مواضع دفاعی خودش کوتاه نخواهد آمد و هر نوع موشکی که صلاح بداند (غیر از موشک‌هایی که کلاهک هسته‌ای می‌تواند حمل بکند) چه با سوخت مایع و چه با سوخت جامد؛ چه با برد کوتاه و چه با برد بلند می‌سازد.

در این زمینه سیاست فرماندهی کل قوا، مقام معظم رهبری همانطور که بارها اعلام کرده‌اند این است که در حوزه دفاعی اجازه دخالت به هیچ کس داده نمی‌شود که برای ما تعیین بکند که چه چیزی داشته باشیم و چه چیزی نداشته باشیم. مثل آن چه که در دیتون به بوسنی‌ها تحمیل کردند. در قرارداد دیتون که در زمان کلینتون تصویب شد مشخص کردند که حکومت بوسنی می‌تواند چند کامیون نظامی، چند تا توپ و خمپاره‌انداز، و چند تا تفنگ و فشنگ و چقدر مهمات داشته باشد. یعنی کاملاً برایش مشخص کردند. اما ایران چون به لحاظ تسلیحاتی و نظامی خودکفا است، به طور مستقل تصمیم می‌گیرد و کسی نمی‌تواند برایش دیکته بکند که شما چه سلاحی داشته باشید و چه چیزی نداشته باشید. هر چه که اقتضات دفاعی جمهوری اسلامی ایران باشد، همان را تصمیم می‌گیرد و می‌سازد؛ چه ساخت موشک، چه ساخت هواپیمای جنگنده، چه ضدهوایی و تانک و ابزار زرهی دیگر.

بنابراین در حوزه دفاعی و موشکی ولو اینکه آنها اظهاراتی را داشته‌اند، اما به هیچ وجه ایران نه اجازه می‌دهد که آنها از مراکز نظامی ما بازدید بکنند و نه اجازه می‌دهد در اینکه چه نوع سلاح دفاعی ایران داشته باشد دخالت کنند. ایران غیر از ساخت سلاح هسته‌ای که بنا به فتوای مقام معظم رهبری (مدظله العالی) حرام دانسته شده است و غیر از سلاح‌های کشتار جمعی که هیچ وقت ایران به کار نبرده مثل بمب‌های شیمیایی، در ساخت مابقی آنها تردیدی به خودش راه نمی‌دهد. موشک‌هایی مانند شهاب و سجیل و ... هم هیچ‌گاه برای حمل کلاهک هسته‌ای ساخته نشده‌اند و بنابراین شامل بندهای توافقی پیش‌نویس وین نمی‌شوند.

برخی افراد و رسانه‌ها به دنبال فضا سازی جدیدی هستند تا اینگونه وانمود کنند که سیاست‌های منطقه‌ای ایران بعد از انجام این توافق تغییر می‌کند...

سیاست‌های ایران به هیچ وجه تغییری نمی‌کند. حمایت جمهوری اسلامی ایران از مبارزان منطقه با محور خط مقاومت همان هست که بوده، بلکه تقویت هم می‌شود. جمهوری اسلامی ایران مصمم است که به دولت و مردم عراق در مبارزه با تروریسم، چه تروریست‌های افراطی و چه تروریست‌های میانه (به تعبیر آمریکایی‌ها) کمک کند.

بنابراین ایران در مقابل توسعه پدیده تروریسم در منطقه که توسعه‌اش به ضرر همه کشورها از جمله ایران و حتی کشورهای

غربی است (منتها خودشان متوجه نیستند)، و برای کمک به مردم عراق، سوریه و لبنان و یمن از هیچ کمکی دریغ نمی‌کند.

اعتقاد ما بر این است که این یک وظیفه انسانی و اسلامی است. مضافاً اینکه مقابله با تروریسم در خارج از مرزها، در حقیقت به نوعی دفاع از تمامیت ارضی و حیات سیاسی جمهوری اسلامی ایران نیز به شمار می‌آید. شما نمی‌توانید در رابطه با آنچه که در کشورهای همسایه و اطراف شما می‌گذرد بی‌تفاوت باشید و بنشینید تا دشمن به سراغ‌تان بیاید. ما باید جلوتر حرکت کنیم و در یک کار و هدف مشترک منطقه‌ای، مبارزه با تروریسم، مبارزه با دخالت آمریکا و بیگانگان در امور منطقه را به پیش ببریم. این جزو وظایف و اقدامات استراتژیک جمهوری اسلامی ایران است.

رهبر انقلاب در دیدار کارگزاران در روز عید فطر فرمودند که مسئولان نظام به مصالح و منافع ملی توجه نکنند و با توجه به آن، متن وین را جمع‌بندی نکنند. ملاک این بررسی منافع ملی و اینها چه چیزهایی هست؟ یا اینگونه سؤال را بپرسم که آیا ممکن است جمهوری اسلامی ایران به توافق بد به دلیل یک مصلحتی رضایت بدهد؟

به هیچ وجه! توافق بد یک امری است که هیچ شخص و مسئول عاقلی زیر بار آن نخواهد رفت. چندی پیش مقام معظم رهبری (مدظله العالی) هم اعلام کردند این حرف آمریکایی‌ها که دنبال توافق خوب هستند، حرف درستی است و ما هم همین را قبول داریم. منتها آنها دنبال مقاصد توسعه‌طلبانه‌ی خودشان هستند و ما دنبال حفظ منافع ملی خودمان. آنها گفتند زیر توافق بد نمی‌روند؛ از نظر آنها بد یک تعریفی دارد و از نظر ما بد تعریف دیگری. در این کلمه به ظاهر مشترک هستیم اما هر کدام یک چیزی را قصد می‌کنیم. ما می‌گوییم توافق بد توافقی است که اولاً هسته‌ای را از ما بگیرد دوم: ما را در توسعه و تحقیق یعنی R&D محدود کند، سوم: در امکانات دفاعی ما تاثیر سوء بگذارد، چهارم: ما را از اینکه تبادلات آزاد اقتصادی و مالی با دنیا داشته باشیم محروم نماید، پنجم: ما را محروم کند از ارتباطات علمی، تکنولوژیکی و فناوری با جاهای دیگر دنیا و دیگر آن که در رابطه با آینده‌ی ایران که یک آینده‌ی رو به جلو و پیشرفت است مانع ایجاد کند. توافق بد یک چنین مشخصاتی را دارد.

آنچه که به صورت اولیه می‌دانیم این است که دستورالعمل مذاکره‌کنندگان ما همین هست که تن به مواردی ندهند که موجب توافق بد برای کشور و منافع ملی ما بشود. ملاک مراجع قانونی که در داخل کشور این جمع‌بندی را بررسی می‌کنند نیز همین است که این ویژگی‌های منفی را نداشته باشد. لیکن بالاخره در گفت‌وگوها موضوع بده و بستان وجود دارد، یعنی در گفت‌وگوهای سیاسی بین کشورها یا مجامع یا طرف‌های عضو+5، توافق خوب این هست که ما تلاش کنیم حداکثر منفعت را در این تبادلات و در این توافقنامه‌ها برای ملت ایران داشته باشیم و به یک جمع بندی مثبتی برسیم. بدین ترتیب بنده بار دیگر تاکید می‌کنم که به هیچ وجه جمهوری اسلامی ایران زیر بار توافق بد نمی‌رود. این ملاک کلی کسانی است که این متن را بررسی می‌کنند که ببینند تصویب نمایند یا تصمیم دیگری اتخاذ کنند.

جمع‌بندی شما از عملکرد تیم مذاکره کننده چیست؟

اعضا تیم هسته ای و آقای دکتر ظریف را بنده سی و چند سال است که می‌شناسم. ایشان با آن صلاحیت‌های خودش هم به لحاظ تدین، هم پایبندی به نظام جمهوری اسلامی ایران، و هم به لحاظ کارایی، در طول سال‌های بعد از انقلاب رشد داشته است. در بسیاری از مقاطع حساس کشور از جمله مذاکرات ۵۹۸ و مذاکراتی که در رابطه با کشورهای منطقه داشتیم، جزء همکاران ما بوده است. اعضا تیم مذاکره کننده هم سال‌های طولانی در وزارت امور خارجه فعال بوده‌اند و جزء مجرب‌ترین نیروهای بین‌المللی کشور بوده و هستند و هر کار و تلاشی را که می‌توانستند بکنند انجام داده‌اند. اگر کاری هم محقق نشده، یقیناً بیش از این نمی‌توانستند انجام بدهند و بنده که در این حوزه سال‌های طولانی فعالیت داشته و دارم تیم دیپلماتیک دیگری هم نمی‌شناسم که از این‌ها قوی‌تر باشند و در انتخاب این گروه، انتخاب اصلح صورت گرفته است.

در عین حال، بدون تردید عملکرد این تیم دارای نقاط قوت و ضعف هم هست ضمن آنکه خود آنها هم مدعی نیستند که متنی که توافق کرده‌اند، ایده‌آل و بدون اشکال است. خوی مذاکرات و توافق نیز همین‌گونه است. توافق این‌گونه نیست که ما برویم یک چیزی را به طرف مقابل بگوییم و آنها هم قبول بکنند. باید بنشینیم، بحث بکنیم، چانه بزنییم و به یک حد وسط برسیم تا دو طرف به نوعی از آن رضایت داشته باشند. ای بسا به یک جایی می‌رسیم که آن طرف یک چیزی به مصلحتش هست و ما یک چیز دیگر، اما باید طوری به تفاهم برسیم که مرضی‌الطرفین باشد.

این متن اخیر را هم که من بررسی اولیه کردم، بدون اشکال نیست، نقطه‌ضعف‌هایی دارد اما در این تردیدی ندارم که آنها همه‌ی سعی و تلاش خودشان را برای احقاق حقوق و منافع ملی ایران به کار برده‌اند.

عملکرد رسانه‌ای آمریکایی‌ها را بعد از توافق چگونه ارزیابی می‌کنید؟

بعضی از اینها همان طرح‌های شیطانی خودشان را دارند. یعنی از رسانه به عنوان یک اسلحه علیه رقبا و مخالفین خودشان بهره می‌برند. خود رسانه یا جنگ رسانه‌ای یک بخشی از امکاناتی است که دشمن برای مقابله با ما در اختیار دارد. آنها امکانات رسانه‌ای‌شان از ما بیشتر است فلذا گاهی حرف‌هایی هم در رسانه‌های آنها زده یا نوشته می‌شود که مورد اعتراض طرف ایرانی قرار می‌گیرد. یعنی این را به‌عنوان ابزار استفاده می‌کنند و بیش از اینکه هدفشان این باشد که یک مطلب عادلانه و حقی را ترویج کنند دنبال این هستند که از این ابزار در جهت منافع خودشان استفاده کنند.

بر این اساس، فعالان رسانه‌ای جمهوری اسلامی ایران خوب است چه پیامی را در فضای کنونی دنبال کنند؟

جمهوری اسلامی ایران بدون تردید کارایی‌اش در صحنه بین‌المللی کارایی بالایی است و کمتر از بعضی از اعضای ۵+۱ نیست. در منطقه که هیچکدام از کشورهای ۵+۱ اقتدار جمهوری اسلامی ایران را ندارند و جمهوری اسلامی ایران نقطه قوت‌های فراوان و بی‌شماری را در اختیار دارد. جمهوری اسلامی ایران می‌تواند تصمیم بگیرد که این موافقنامه را تایید یا رد بکند. یعنی آنهایی که مشورت می‌کنند اگر به این نتیجه رسیدند که این مصلحت نیست، ردش می‌کنند و این اقتدار را دارند که رد کنند. اگر هم دیدند به مصلحت ملی هست تاییدش می‌کنند. بنابراین فعالان رسانه‌ای یادشان نرود که جمهوری اسلامی ایران یک کشور مقتدر و تأثیرگذار در صحنه بین‌المللی است که حرف اول را در منطقه می‌زند. در تاریخ معاصر سابقه ندارد که یک کشوری در حد و اندازه جمهوری اسلامی ایران (که البته از نظر ما ظرفیت جمهوری اسلامی ایران خیلی بالاتر از این هست که تا به حال نشان داده شده)، در یک طرف میز مذاکره باشند و شش کشور قوی که قوی‌ترین کشورهای دنیا هستند در طرف دیگر باشند. در عین حال، ایران هیچ‌گونه احساس کمبود یا هراسی از مذاکره‌ی با این قدرت‌ها نداشته باشد.

یقیناً این موضوع و قدرت و توانایی نیز ملهم از تفکر انقلاب اسلامی و ایجاد روحیه‌ی خودباوری و عزت نفس است که با رهبری حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (مدظله‌العالی) و با اقتدار و درایت در حال حرکت و توسعه است و بر اقتدار جمهوری اسلامی ایران روز به روز افزوده می‌گردد.